

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 27.5.2020
COM(2020) 442 final

ANNEX

PŘÍLOHA

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení

FACILITA NA PODPORU OŽIVENÍ A ODOLNOSTI

Cíl: Podpora investic a reformy pro odolnější ekonomiky EU a podpora udržitelného růstu

Mechanismus: Granty a půjčky

Potřeby krize a očekávaný dopad

- Koronavirová krize výrazně zasáhne všechny členské státy EU. Dopady a důsledky krize se však budou v jednotlivých členských státech lišit. Cílem facility na podporu oživení a odolnosti bude zlepšit odolnost ekonomik členských států, zmírnit hospodářské a sociální dopady krize a podpořit oživení, a zároveň podpořit zelenou a digitální transformaci, a tím zabránit tomu, aby krize oslabil konvergenci mezi členskými státy.
- Krátkodobé dopady koronavirové krize budou zásadně záviset na trvání a přísnosti omezujících opatření, skladbě produkce a hospodářskopolitických opatřeních přijatých ke zmírnění okamžitého dopadu krize. Střednědobé a dlouhodobé důsledky krize budou záviset na tom, jak rychle dojde k oživení ekonomik členských států, což zase závisí na odolnosti jejich ekonomik a schopnosti přijmout vhodná opatření. Vzhledem k nestejně výchozí fiskální pozici a výrazně odlišné míře infekce a ohrožení veřejného zdraví existuje reálné riziko, že krize způsobená koronavirem povede k dalšímu prohloubení rozdílů v EU. To by bylo ekonomicky, sociálně i politicky velmi nákladné a – pokud by se situace neřešila – neudržitelné.
- Facilita na podporu oživení a odolnosti nabídne rozsáhlou finanční podporu pro investice a reformy, mimo jiné v oblasti zelené a digitální transformace, díky kterým budou ekonomiky odolnější a lépe připravené na budoucnost. Pomůže členským státům řešit strukturální problémy, kterým čelí, a to ještě kritičtější způsobem v důsledku krize. Klíčové je, že zajistí rovněž zaměření těchto investic a reformy na výzvy a investiční potřeby související se zelenou a digitální transformací, a tím zajistí i udržitelné oživení. Facilita proto potlačí možné tendence, aby dlouhodobé investice do zelené a digitální transformace našich ekonomik v důsledku krize nešly stranou. Facilitu bude doprovázet nabídka výrazné technické pomoci.

Provádění

- Facilita bude mít značný potenciál a bude klíčovým programem nástroje „NextGenerationEU“ jako součást revidovaného víceletého finančního rámce. Poskytne jak granty, tak půjčky na financování investičních a reformních potřeb.
- Facilita na podporu oživení a odolnosti bude začleněna do evropského semestru. Členské státy předloží jako součást svých národních programů reformy národní plány na podporu oživení a odolnosti. Tyto plány budou obsahovat program investic a reformy na další roky, jakož i investiční a reformní balíčky, které mají být v rámci facility financovány. Komise plány posoudí na základě jejich dopadu na konkurenceschopnou udržitelnost, hospodářskou a sociální odolnost, udržitelný růst a zelenou a digitální transformaci členských států.
- Přidělování zdrojů bude odrážet cíle nástroje: podporovat trvalé oživení, zlepšovat odolnost ekonomik EU a snižovat hospodářské rozdíly mezi členskými státy. Spolufinancování ze strany členských států nebude požadováno.

Komplementarita s politikami EU a členských států

- Facilita bude součástí evropského semestru. Investice předkládané v rámci plánů oživení a odolnosti by měly být soudržné s dlouhodobými strategiemi Unie, zejména se Zelenou dohodou pro Evropu a digitální transformací, národními plány členských států v oblasti energetiky a klimatu, jakož i s plány spravedlivé transformace, kdykoli to bude relevantní.
- Facilita bude doplňovat pomoc na podporu oživení pro soudržnost (REACT-EU), která bude zaměřena na krátkodobější opatření na zotavení z krize v souvislosti s trhy práce, zdravotní péčí a malými a středními podniky (podpora likvidity a solventnosti) a zásadní investice do zelené a digitální transformace, aby okamžitě a přímo podpořila ekonomiky členských států. Facilita na podporu oživení a odolnosti podpoří investice a reformy, které budou mít trvalý dopad na produktivitu a odolnost ekonomik členských států.
- Členské státy ve svých národních plánech oživení a odolnosti uvedou stávající nebo plánované financování v rámci jiných politik Unie a objasní, jak bude zajištěna komplementarita mezi těmito investicemi. V rozhodnutích o poskytnutí finanční podpory členskému státu v rámci facility na podporu oživení a odolnosti se zohlední opatření financovaná z jiných fondů a programů Unie, aby se zamezilo dvojímu financování. Nakonec budou v kontextu evropského semestru určeny investice a reformy, na které se v rámci facility na podporu oživení a odolnosti finančně přispěje, čímž se zajistí adicionalita a usnadní monitorování jejich provádění.

Finanční hlediska

Finanční krytí facility na podporu oživení a odolnosti mobilizované z nástroje „NextGenerationEU“ bude činit 560 miliard EUR, z toho 310 miliard EUR na granty a 250 miliard EUR na půjčky.

POMOC NA PODPORU OŽIVENÍ PRO SOUDRŽNOST A ÚZEMÍ EVROPY (REACT-EU)

Cíl: Investice do krátkodobých opatření na zotavení z krize

Mechanismus: Především granty

Potřeby krize a očekávaný dopad

- Politika soudržnosti výrazně přispěje k zajišťování vyváženého oživení, aby nedošlo k asymetriím a rozdílům v růstu mezi členskými státy i uvnitř nich. Poskytne podporu členským státům a regionům, které byly nejvíce zasaženy rozšířením onemocnění COVID-19. Cílem nové iniciativy REACT-EU je zvýšit podporu členským státům, aby se překlenula mezera mezi opatřeními první reakce a dlouhodobějším oživením.
- REACT-EU poskytne dodatečné finanční prostředky pro nejdůležitější odvětví, které podpoří opatření na zotavení z krize, jež budou nezbytná pro vytvoření základu pro zelené, digitální a odolné oživení.
- To bude zahrnovat investice do zotavení trhů práce, mimo jiné prostřednictvím dotací na zaměstnanost, režimů zkrácené pracovní doby a opatření v oblasti zaměstnanosti mladých lidí, podporu systémů zdravotní péče a poskytování zásadní podpory likvidity na provozní kapitál malým a středním podnikům. Tato podpora bude k dispozici pro všechna hospodářská odvětví, včetně nejvíce postižených odvětví cestovního ruchu a kultury; jelikož ta tvoří obzvláště velkou část některých ekonomik EU, které byly krizí COVID-19 zasaženy nejhůře, může REACT-EU rovněž kompenzovat vývoj rostoucích rozdílů v Unii.
- Dodatečná podpora může být jako součást opatření na zotavení z krize využita také k investování do Zelené dohody pro Evropu a do digitální transformace za účelem posílení značných investic, které se již v těchto oblastech realizují a jsou plánovány v rámci programů soudržnosti.
- Rozšíření onemocnění COVID-19 má také vážný dopad na nejzranitelnější členy naší společnosti. Proto část těchto dodatečných zdrojů lze rovněž využít na pomoc lidem trpícím potravinovou a materiální deprivací.

Provádění

- Programy politiky soudržnosti na období 2014–2020 jsou v plném proudu. Jsou přizpůsobivé a flexibilní, zejména v návaznosti na změny v rámci balíčků investiční iniciativy pro reakci na koronavirus. Budou i nadále podporovat náklady na způsobilé projekty až do konce roku 2023.
- V rámci iniciativy REACT-EU obdrží stávající programy soudržnosti v letech 2020, 2021 a 2022 dodatečnou podporu na klíčová opatření na zotavení z krize. Dodatečné prostředky na závazky budou realizovány prostřednictvím změny programů nebo nového specializovaného programu předloženého členskými státy a přijatého Komisí.
- Dodatečné financování bude přidělováno podle závažnosti hospodářských a sociálních dopadů krize a relativní prosperity jednotlivých členských států. Dodatečná flexibilita, kterou poskytuje investiční iniciativa pro reakci na koronavirus, zůstane zachována. Patří do ní zjednodušené postupy, možnost převádět prostředky mezi fondy a kategoriemi regionů a uvolnění pravidel týkajících se spolufinancování, což umožní plné financování z rozpočtu EU.

Komplementarita s politikami EU a členských států

- Iniciativa REACT-EU bude doplňovat facilitu na podporu oživení a odolnosti a stávající podporu v rámci politiky soudržnosti. Zaměří se na krátkodobější opatření na zotavení z krize v souvislosti s trhy práce, zdravotní péčí a malými a středními podniky (podpora likvidity na provozní kapitál) a zásadní investice do zelené a digitální transformace, aby okamžitě a přímo podpořila ekonomiky členských států, zatímco facilitu na podporu oživení a odolnosti podpoří investice a reformy, které budou mít trvalý dopad na produktivitu a odolnost ekonomik členských států.
- Iniciativa REACT-EU rovněž doplní navrhované programy politiky soudržnosti na období 2021–2027. U těchto návrhů dochází k úpravám, aby výrazněji podpořily investice do oblastí, jako je odolnost vnitrostátních systémů zdravotní péče, do odvětví, jako jsou cestovní ruch a kultura, nebo do opatření na podporu zaměstnanosti mladých lidí, do vzdělávání a dovedností a do opatření na boj proti dětské chudobě. Zajistí také přiměřenou podporu malým a středním podnikům. Poskytnou větší flexibilitu pro převody mezi fondy a zavedou nová ustanovení, která umožní rychlou reakci ve stavu nouze. Revize vnitrostátních přidělů v rámci politiky soudržnosti v roce 2024 zajistí přiměřenou dodatečnou podporu členským státům a regionům, které ji nevíce potřebují, přičemž se zohlední nejnovější dostupné vnitrostátní a regionální statistiky.

Finanční hlediska

- V letech 2020, 2021 a 2022 budou na iniciativu REACT-EU přiděleny prostředky ve výši 55 miliard EUR.

INVEST EU (VČETNĚ FACILITY PRO STRATEGICKÉ INVESTICE)

Cíl: Mobilizace investic na podporu oživení a dlouhodobého růstu, včetně nové facility na podporu investic do strategických evropských hodnotových řetězců

Mechanismus: Tvorba rezerv na rozpočtovou záruku

Potřeby krize a očekávaný dopad

- Program InvestEU má jedinečné předpoklady k tomu, aby během oživení po hluboké hospodářské krizi poskytoval mimořádné financování a podporoval politiky Unie. Dokládají to zkušenosti s prováděním Evropského fondu pro strategické investice a finančních nástrojů – předchůdců programu InvestEU – po minulé finanční krizi.
- V současné krizi není rozdělení finančních prostředků na trhu zcela efektivní a vnímané riziko výrazně ovlivňuje tok soukromých investic. Hluboká nejistota v současné době ohrožuje kvalitu informací o finančním trhu a schopnost věřitelů posoudit životaschopnost společností a investičních projektů. Pokud nebude zmírněna, může dojít k všudypřítomné averzi k riziku vůči soukromým investičním projektům, což by přispělo k zamrznutí úvěrového trhu. Za těchto okolností je klíčový znak Programu InvestEU – snižovat riziko u projektů, aby přilákaly financování ze soukromých zdrojů – obzvláště hodnotný a měl by být využit.
- Vylepšený Program InvestEU bude schopen poskytovat životně důležitou podporu společnostem ve fázi oživení a zároveň zajistí, že se investoři více zaměří na střednědobé a dlouhodobé politické priority Unie, jako jsou Zelená dohoda pro Evropu a výzvy digitalizace. Zvýší kapacitu skupiny Evropské investiční banky a národních podpůrných bank podstupovat rizika na podporu hospodářského oživení.
- Program bude dále posílen facilitou pro strategické investice, která se zaměří na budování odolných hodnotových řetězců v souladu se strategickou agendou Unie a novou průmyslovou strategií, kterou předložila Komise. Tyto projekty by mohly zahrnovat významné projekty společného evropského zájmu nebo projekty s podobnými charakteristikami, například ve farmaceutickém průmyslu.
- Taková facilita je v situaci po krizi obzvláště důležitá, neboť některé členské státy nemusí mít finanční prostředky na to, aby tyto projekty podpořily státními podporami. Mnoho projektů navíc přesahuje hranice a vyžaduje evropský přístup. Nová facilita pomůže tyto obtíže překonat.

Provádění

- Spolunormotvůrci již schválili obsah čtyř politických oblastí Programu InvestEU, ale jejich finanční potenciál bude ještě navýšen. Kapacita skupiny Evropské investiční banky a dalších prováděcích partnerů poskytovat finance bude odpovídajícím způsobem rozšířena.
- Nová facilita pro strategické investice bude pátou oblastí v rámci Fondu InvestEU, a tím důležitou součástí balíčku oživení. Facilita podpoří vytvoření a rozvoj silných a odolných hodnotových řetězců v celé EU. Zaměřením facility na hodnotové řetězce v EU bude posílena strategická autonomie hospodářství Unie. Zároveň budou zevnitř EU poskytnuty zdroje pro strategicky

důležité podniky, aby mohly prosperovat a růst. Facilita se zaměří na podniky usazené a působící v Evropské unii, jejichž činnosti mají strategický význam a spadají do oblastí, jako jsou kritická infrastruktura a technologie a poskytování kritické zdravotní péče. Navíc bude podporovat strategické hodnotové řetězce, například v oblasti inteligentního zdravotnictví, průmyslového internetu věcí, odvětví s nízkými emisemi CO₂ a kybernetické bezpečnosti. Tyto činnosti mohou být v podnikatelském prostředí po koronavirové krizi přirozeně rizikovější, neboť předkladatelé projektů jsou silněji vystaveni rizikům na straně poptávky nebo nabídky. Dlouhodobé investice tedy budou hrát rozhodující úlohu při posilování podniků, které provádějí projekty s vysoce strategickým významem.

Komplementarita s politikami EU a členských států

- Facilita pro strategické investice bude doplňovat nástroj na podporu solventnosti v rámci Evropského fondu pro strategické investice. Nástroj na podporu solventnosti je nástrojem okamžité a dočasné pomoci, kterým se mají pokrýt solventnostní potřeby společností, které byly krizí COVID-19 nejvíce postiženy, aby byla obnovena jejich kapitálová pozice jako opatření reakce na krizi.
- Facilitou pro strategické investice se sleduje přístup orientovaný na budoucnost, který přispěje k budování pokrizových trhů tím, že se podpora zaměří na projekty, jež jsou relevantní pro dosažení strategické autonomie v klíčových hodnotových řetězcích na jednotném trhu. Proto by mělo být podporováno rozšíření projektů EU prostřednictvím přeshraničních investic.

Finanční hlediska

- Dodatečný finanční příspěvek z nástroje „NextGenerationEU“ ve výši 15,3 miliardy EUR na stávající politické oblasti a ve výši 15 miliard EUR pro facilitu pro strategické investice zvýší celkový příděl pro Program InvestEU na 30,3 miliardy EUR. To umožní záruku ve výši 72 miliard EUR, čímž se dosáhne celkové investiční úrovně 400 miliard EUR.

NÁSTROJ NA PODPORU SOLVENTNOSTI

Cíl: Mobilizace soukromých investic na poskytování podpory solventnosti životaschopným společnostem zasaženým krizí

Mechanismus: Tvorba rezerv na rozpočtovou záruku

Potřeby krize a očekávaný dopad

- V současné době dostávají podniky na překlenutí období krize značnou podporu likvidity, která pochází zejména z národních rozpočtů a v kontextu COVID-19 je poskytována jako dočasná podpora pro hospodářství ve formě státní podpory. Avšak v důsledku krize se stále více podniků, které by jinak byly životaschopné, potýká s problémy solventnosti a podpora likvidity nebude stačit. Zčásti to souvisí se skutečností, že podpora likvidity má obvykle formu půjček, které mohou dále oslabit rozvahy podniků. Mnohé podniky tak v posledních letech zaznamenaly stále rostoucí zadlužení. To znamená, že když propukla krize, mnoho podniků v EU již mělo poměrně slabé finanční základy a je pravděpodobné, že jakmile se recese rozvine, rychle se sníží jejich zisky a zhorší kapitálové pozice.
- První odhady naznačují, že pokud se uskuteční základní ekonomický scénář z jarní prognózy, mohly by celkové ztráty vzniklé podnikům s více než 20 zaměstnanci do konce roku dosáhnout 720 miliard EUR. Tyto ztráty by mohly v případě nepříznivého scénáře dosáhnout až 1,2 bilionu EUR. Podniky by mohly zaznamenané ztráty částečně vyrovnat likvidními aktivy a provozním kapitálem, v mnoha případech však tyto rezervy nebudou stačit. Odhady ukazují, že by se 35 % až 50 % podniků s více než 20 zaměstnanci mohlo do konce roku potýkat s nedostatkem provozního kapitálu, a to v závislosti na tom, zda se uskuteční základní scénář nebo nepříznivý scénář. To znamená, že v případě nepříznivého scénáře by až 260 000 evropských společností zaměstnávajících asi 35 milionů zaměstnanců mohlo čelit nedostatečnému financování. Většina evropských průmyslových ekosystémů se obecně spoléhá na složité dodavatelské řetězce rozšířené na jednotném trhu napříč členskými státy. Pokud nebudou tyto nedostatky kapitálu řešeny, mohou vést delší dobu k nižším investicím a vyšší nezaměstnanosti. Dopad nedostatku kapitálu bude mezi odvětvími, průmyslovými ekosystémy a členskými státy nerovnoměrný, což povede k rozdílům na jednotném trhu a trvalému poškození našeho produktivního potenciálu a schopnosti zotavit se z recese.
- Nástroj na podporu solventnosti je novým a dočasným nástrojem vytvořeným jako součást Evropského fondu pro strategické investice, který má zabránit masivnímu nedostatku kapitálu a případně hromadnému selhávání jinak životaschopných společností z důvodu koronavirové krize. Pomůže mobilizovat soukromé zdroje na podporu životaschopných evropských společností s cílem řešit jejich problémy se solventností. Bude časově omezený a zaměřený výhradně na zvládnutí dopadů pandemie COVID-19.
- V některých členských státech bude stát schopen tyto společnosti podpořit. V jiných bude schopnost státu poskytovat podpory omezenější. Ekonomické účinky pandemie COVID-19 se v jednotlivých členských státech také liší. Pokud by se tyto rozdíly nijak neřešily, mohly by vést k trvalému narušení rovných podmínek a k dalšímu prohloubení hospodářských rozdílů v rámci Unie. Nástroj na podporu solventnosti tato narušení vyváží a podpoří řádné fungování jednotného trhu.

Provádění

- Nástroj na podporu solventnosti poskytne skupině Evropské investiční banky unijní záruku s cílem mobilizovat soukromý kapitál na podporu způsobilých podniků, které byly postiženy negativními důsledky koronavirové krize.
- I když je zajištěno, aby unijní záruky mohly využít všechny členské státy a sektory, bylo by její využívání směřováno do těch členských států a sektorů, které byly koronavirovou krizí ekonomicky zasaženy nejvíce, a do podniků v členských státech, kde je dostupnost podpory solventnosti ze státních zdrojů omezenější.
- Skupina Evropské investiční banky použije unijní záruku ke snížení rizika pro soukromé investory, pokud investují do způsobilých společností, tím, že jim poskytne záruky nebo financování na investiční nástroje (soukromě spravované fondy nebo zvláštní účelové jednotky), které fungují na komerčním základě, čímž mobilizuje soukromé zdroje na podporu těchto podniků. Tak mohou způsobilé společnosti od soukromých investorů získat nový kapitál, a tím posílit svoji kapitálovou základnu a snížit rizika ohrožující jejich solventnost. Takový zprostředkovaný systém zajistí, že o tom, které podniky budou podpořeny, budou rozhodovat pouze nezávislí správci investičních nástrojů. Zapojení soukromého sektoru jako potenciálních investorů umožní cílenější poskytování kapitálu podnikům, které jsou skutečně životaschopné.

Komplementarita s politikami EU a členských států

- Nástroj na podporu solventnosti je okamžitým a dočasným doplněním posíleného specializovaného nástroje pro malé a střední podniky v rámci Programu InvestEU, navýšených prostředků vyčleněných na soudržnost, které se zaměřují na malé a střední podniky, a Záručního fondu pro COVID-19, který zřizuje Evropská investiční banka, jakož i facility pro strategické investice v rámci Programu InvestEU.
- Nástroj by doplňoval vnitrostátní opatření, která jsou zaváděna omezeným počtem členských států, aby zajistil, že podpora solventnosti bude dostupná v celé Unii. Aby byly zajištěny rovné podmínky a usnadnila se případná kombinace s podporou poskytovanou přímo členskými státy, měly by být podmínky nástroje v souladu s pravidly státní podpory, přičemž by se řádně zohlednila evropská povaha nástroje a komerční správa fondu.

Finanční hlediska

Finanční krytí ve výši 31 miliard EUR zvýší záruku EU v rámci stávajícího finančního rámce o 66 miliard EUR. Pomocí této záruky bude možné již v roce 2020 začít mobilizovat investice ve výši asi 300 miliard EUR.

PROGRAM „EU PRO ZDRAVÍ“

Cíl: Investice do zdravotní bezpečnosti a odolnost systémů zdravotní péče

Mechanismus: Granty a zadávání veřejných zakázek

Potřeby krize a očekávaný dopad

- Ambiciózní samostatný program „EU pro zdraví“ bude odrazem poznatků vyvozených z krize COVID-19 a předchozích programů v oblasti zdraví. Může pomoci budovat a obnovit léčebné kapacity a zařízení a dodávky léčivých přípravků, a tím přispět ke zvládnutí budoucích výzev v oblasti zdraví. Nový program bude klíčovým nástrojem, který pomůže připravit Evropu na budoucí zdravotní hrozby.
- Jeho cílem bude vytvořit komplexní rámec pro řešení těchto zdravotních hrozeb, propojit všechny příslušné programy EU související se zdravím a zavést nové způsoby provádění akcí a zajištění dostupnosti lékařských protipatření a zdrojů v případě vážných zdravotních hrozeb.
- První složka programu se bude zabývat zdravotní bezpečností. Bude zajišťovat pevný, právně spolehlivý a finančně dobře vybavený rámec pro prevenci krizí v EU v oblasti zdraví, připravenost a reakci na ně. Tento rámec posílí vnitrostátní kapacity i kapacity EU pro plánování pro nepředvídané události a umožní členským státům společně se vyrovnat se společnými hrozbami v oblasti zdraví, zejména přeshraničními hrozbami (včetně hrozeb ze zemí mimo EU), kde zásah EU může přidat konkrétní hodnotu.
- Druhá složka bude podporovat dlouhodobější vizi orientovanou na „jedno zdraví“ pro zlepšování výsledků v oblasti zdraví prostřednictvím účinných a inkluzivních systémů zdravotní péče ve všech členských státech, lepší prevence a sledování nemocí, propagace zdraví, lepšího přístupu ke zdravotní péči, diagnózy a léčby a přeshraniční spolupráce v oblasti zdraví.
- Nový program se bude také zabývat nepřenosnými nemocemi. Ukázalo se, že jsou významným prvkem ovlivňujícím úmrtnost na COVID-19.
- Kromě toho by se ambiciózní konkrétní iniciativy mohly zaměřovat například na eradikaci konkrétních onemocnění, jako je snižování případů rakoviny děložního čípku a sezónní chřipky. Pomohly by předcházet škodám a nákladům, kterým lze předejít, a snižovat nerovnost v oblasti zdraví.

Provádění

- Program naváže na probíhající činnosti, jako je evropská referenční síť pro vzácná onemocnění a prevenci krizí, připravenost na ně a jejich řízení, aby se zajistilo dostatečné kritické množství a úspory z rozsahu. Podpoří vzestupnou konvergenci, prevenci, integraci péče a rovný přístup ke zdravotní péči.
- Program zabezpečí udržitelné investice do nezbytných struktur a nástrojů pro operační podporu v EU pro řešení zdravotních krizí, přičemž se zabývá prevencí, připraveností a reakcí a podporuje skutečnou meziodvětvovou koordinaci na úrovni EU. Práce budou probíhat v úzké spolupráci se skupinami odborníků z ECDC, EMA, EFSA nebo ECHA a referenčními laboratořemi EU, jakož i s mezinárodními subjekty, jako je Světová zdravotnická organizace.
- Na základě vědeckých posudků program „EU pro zdraví“ zajistí strategické zadávání veřejných zakázek na položky jako biocidy (dezinfekční prostředky), činidla pro testování, ochranné prostředky, základní léčivé přípravky, zdravotnické vybavení, diagnostické reagenty (např. podpora dýchání, výpočetní tomografie) a

další relevantní zboží (jako injekční materiál a sterilní obvazy). Jeho cílem je zavést včas vhodná opatření proti závažným infekčním onemocněním, která by byla v případě potřeby k dispozici členskými státy. Program rovněž poskytne pobídky pro vývoj, výrobu a aplikaci očkovacích látek v Unii a pro obnovení výroby léčivých přípravků a farmakologicky účinných látek/prekurzorů v EU.

- Nový program podpoří také úsilí systému rescEU o posílení evropského zdravotnického sboru subvencováním stálých týmů odborníků. V návaznosti na zkušenosti z veterinární oblasti budou v rámci programu poskytovány subvence odborníkům ve zdravotnictví a logistice a případně zdravotnickým pracovníkům, kteří mohou být kdykoli povoláni a rozmístěni v celé EU, aby poskytovali poradenství a odborné poznatky. Týmy budou vybaveny zařízením (např. mobilními laboratořemi).
- Program taktéž podpoří koordinaci mezi infrastrukturami zdravotní péče a kapacitami lékařských a veterinárních laboratoří v celé Unii, včetně příprav na zřízení evropské infrastruktury pro výměnu informací o možnostech intenzivní péče. V rámci programu se zavede jednoduchý systém na podporu přeshraničního společného zadávání veřejných zakázek na produkty, nástroje a služby, což prokazuje, že EU může při spolupráci zdravotních systémů přinášet jasnou přidanou hodnotu.
- Program „EU pro zdraví“ pomůže účelově vázat prostředky na klíčové intervence v oblasti elektronického zdravotnictví dodatečně k financování v rámci programu Digitální Evropa, včetně podpory využívání údajů pro zdravotní péči, výzkum a tvorbu politik (v kontextu evropského prostoru pro data z oblasti veřejného zdraví) prostřednictvím cloudů nebo jiných infrastruktur a technologií náročných na údaje, jako jsou nástroje umělé inteligence. Podpoří rozšíření využívání zdravotních služeb na dálku, včetně převzetí a posílení modelu telemedicine evropské referenční sítě. Přispěje k rozvoji evropských referenčních úrovní a nadnárodních řešení.
- Program pomůže předcházet nemocem, mimo jiné tím, že podpoří politiky členských států a bude stavět na jejich jasných technických pokynech a politických rozhodnutích, pokud jde o prevenci a podporu zdravého životního stylu. Pomůže se shromažďováním a vhodným sdílením dostupných zdrojů údajů a informací napříč útvary, agenturami EU i vnitrostátními a mezinárodními orgány pro ochranu zdraví a bude prosazovat osvědčené postupy v oblasti prevence a léčby nemocí založené na důkazech.
- Opatření prevence budou založena na skutečném přístupu „jednoho zdraví“ v boji proti nemocem a budou zahrnovat vytváření znalostí a porozumění vývoji zoonóz a potenciálních zoonóz.
- Program bude podporovat opatření na zlepšení prevence a kontroly infekcí, na rychlé a správné vyšetřování a diagnostiku infekcí, na léčení pacientů za použití vhodných antimikrobiálních látek a omezení používání nevhodných a nebezpečných antimikrobiálních látek ve všech oblastech. Mezinárodní složka zajistí, aby byla evropská politika v oblasti zdraví propojena s mezinárodním vývojem a vhodně doplňovala opatření v záležitostech regionálního a globálního významu.

Komplementarita s politikami EU a členských států

- Klíčovou zásadou bude, že nový program bude působit jako katalyzátor nových přístupů vycházejících z osvědčených postupů, inovativních řešení nebo výsledků výzkumných projektů tím, že je před plným zavedením pomůže zkoušet a testovat na úrovni vnímavého obyvatelstva. Nový program bude rovněž propojen s facilitou na podporu oživení a odolnosti. Zatímco facilita bude nabízet pobídky k novým reformám, nový program „EU pro zdraví“ může podpořit koordinaci provádění napříč členskými státy.
- Nový program má přinášet výsledky, které budou přímo zaměřeny na zdraví. Vytvoří tak synergie a pomůže začlenit zdraví do ostatních programů EU, jako je Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Horizont Evropa, program Digitální Evropa, program pro jednotný trh a společná zemědělská politika. Nový program bude zejména působit spolu s mechanismem rescEU a doplňovat jej; zatímco rescEU je zaměřen na kapacity přímé reakce na krize, strategické zásoby, distribuci a nasazování vybavení a pracovníků ve stavu nouze, program poskytuje nezbytné příspěvky v oblasti zdravotní péče.

- Nový program bude fungovat ve spolupráci s členskými státy, přičemž bude respektovat rozdělení pravomocí stanovené v článku 168 Smlouvy o fungování Evropské unie, a bude vycházet ze stávajících mechanismů spolupráce, přičemž se zaměří na strategické a přeshraniční aspekty.
- Doplnkovost s výsledky agentur věnujících se zdraví bude těžit z investic z tohoto programu, zejména s ohledem na předávání osvědčených postupů, protokoly pro dohled nebo programy pro budování kapacit.
- Nový program rovněž podpoří společné úsilí Unie a jejích členských států při zajišťování dostupnosti zdravotnických prostředků (léků, očkovacích látek, lidských zdrojů, vybavení) v úzké spolupráci s budoucím programem rescEU.

Finanční hlediska

- Dodatečné finanční krytí mobilizované z nástroje „NextGenerationEU“ bude činit 7,7 miliardy EUR.

MECHANISMUS CIVILNÍ OCHRANY UNIE / rescEU

Cíl: Posílení schopnosti rychlé reakce v rámci mechanismu civilní ochrany Unie

Mechanismus: Granty a zadávání veřejných zakázek

Potřeby krize a očekávaný dopad

- Díky posílení kapacit mechanismu civilní ochrany Unie/rescEU budou EU a členské státy lépe připraveny a schopny rychle a pružně reagovat na krize, zejména na ty, které mohou mít silný negativní dopad na naše ekonomiky a společnosti, jak je jasně patrné z mimořádné situace v případě COVID-19. Ačkoli jsou rozsáhlé mimořádné situace a katastrofy poměrně vzácné, mohou způsobit závažné a dlouhodobé poškození našich ekonomik a společností, a proto vyžadují mnohem větší míru plánování a připravenosti.
- Na základě zkušeností získaných z krize by rozšířené kapacity rescEU měly EU umožnit rozvoj a získávání kapacit v oblasti zásob spolu s příslušnými kapacitami pro distribuci (např. sklady, dopravní prostředky a obecná logistická podpora).
- Aby byla zajištěna účinná celková reakce EU na rozsáhlé mimořádné situace, vyžaduje rescEU maximální flexibilitu a skutečnou schopnost jednat na úrovni EU, včetně rozpočtové a provozní flexibility a zefektivnění v situacích, kdy tak přetížené členské státy nemohou učinit.
- Modernizovaný program rovněž vybaví Unii kapacitami a výkonnou logistickou infrastrukturou, která je vhodná pro různé druhy mimořádných situací, včetně těch, které mají složku lékařské pohotovosti. To by zahrnovalo mechanismy, které by EU umožnily:
 - nabývání zjištěných kapacit rescEU, jejich pronájem, leasing a vytváření zásob,
 - dovoz produktů a personálu ze zemí mimo EU a rozmísťování uvnitř EU,
 - rychlou přepravu produktů a personálu z několika míst v EU na jiná místa, kde jsou zapotřebí. Mezinárodně použitelné odborné znalosti pro všechny druhy katastrof (včetně „odborníků mobilního zdravotnického týmu“ – odborných lékařů, zdravotních sester, epidemiologů, lékařů intenzivní péče a integrovaných dobře vybavených zdravotnických záchranných týmů),
 - urychlené převezení obětí katastrof / pacientů do místa, kde mohou získat nejúčinnější péči, když jsou místní a vnitrostátní kapacity přetíženy. Tato infrastruktura bude zahrnovat systém dostupných zdravotnických zařízení ve všech členských státech.
- Tento mechanismus bude zahrnovat vylepšený integrovaný živý komunikační systém přístupný všem členským státům, aby mohly být příslušné zdroje kdykoli rychle aktivovány.
- Posílena bude rovněž složka mezinárodní připravenosti a reakce, aby mohly být kapacity využívány i mimo EU.

Provádění

- EU bude schopna přímo pořizovat, financovat a zavádět odpovídající strategické kapacity rescEU, logistické skladování a logistickou přepravu, jakož i vzájemně propojenou infrastrukturu pro řízení informací v případě krizí, která bude vhodná pro jakýkoli typ mimořádné události a bude nasazena pod záštitou rescEU. Tyto strategické kapacity budou doplňovat kapacity členských států. Měly by být umístěny na území několika členských států EU tak, aby bylo v reakci na

mimořádnou situaci zajištěno co nejúčinnější zeměpisné pokrytí. Náklady na vstup/výstup/dopravu, jakož i náklady na skladování a financování, by byly hrazeny z rozpočtu EU.

- Komise by měla být schopna získat, pronajímat nebo pronajímat formou leasingu přepravní a logistické kapacity (víceúčelovou leteckou dopravu / přepravní kapacitu). To by EU umožnilo reagovat na jakýkoli druh mimořádné situace v EU a ve třetích zemích (včetně lékařské: přesun obětí katastrof, pacientů, lékařů, evropských lékařských týmů, repatriace a jakéhokoli druhu nákladu souvisejícího s reakcí na mimořádné události). Skladování pomoci a dopravní kapacita by měly být strategicky propojeny, aby se zvýšila rychlost poskytování pomoci a zajistilo řádné fungování dodavatelského řetězce.
- Administrativní postupy budou omezeny na minimum, aby se snížila zátěž a zpoždění při realizaci, což má v mimořádných situacích zásadní význam.
- Systém rescEU bude obsahovat ustanovení, která umožní rozpočtovou flexibilitu, což se týká i víceletého programování pro složku prevence a připravenosti a zajištění okamžité dostupnosti a flexibility finančních prostředků pro reakci. Jak se v krizi COVID-19 jasně ukázalo, jsou mimořádné události ze své podstaty nepředvídatelné a nejsou rozloženy rovnoměrně do jednoho programového období; pokud však mimořádná situace nastane, je rozhodující rychlost reakce.

Komplementarita s politikami EU a členských států

- Posílený mechanismus civilní ochrany Unie/rescEU bude ústředním prvkem integrovanějšího přístupu k zvládání mimořádných událostí. Se svým posíleným evropským centrem pro zvládání mimořádných událostí bude fungovat jako jedno správní místo, které bude řídit strategické kapacity EU a umožňovat rychlou a účinnou reakci na všechny druhy rozsáhlých krizí.
- Bude sloužit všem členským státům v různých odvětvích a v závislosti na krizové situaci disponovat různými typy strategických kapacit rescEU. Bude mít vlastní logistické kapacity, které by měly být dostatečné pro transfer zboží, zdravotnického personálu a pacientů do míry potřebné v jakémkoli z přetížených členských států, což by včas přineslo hmatatelnou přidanou hodnotu EU.
- Bude zajištěna doplňkovost složky mechanismu civilní ochrany Unie rescEU, a zejména jejich nouzových rezerv, s dalšími opatřeními v oblasti připravenosti financovanými z prostředků EU. Bude se opírat o specifická kritéria, např. kategorie výrobků (specializované produkty, obecné potřeby, kvalitní produkty první pomoci atd.).

Finanční hlediska

- Dodatečné finanční krytí mobilizované z nástroje „NextGenerationEU“ pro rescEU bude činit 2 miliardy EUR.